

Posudek na diplomovou práci Lukáše Bukovského Školská politika Okresního národního výboru ve Svitavách v letech 1964-1971, FF UHK 2016, 80s.

Vedou práce: doc. PhDr. Ondřej Felcman, CSc.

Oponent: PhDr. Jan Mervart, Ph.D.

Předložená diplomová práce se věnuje na první pohled poměrně nepřítažlivému tématu školské politiky jednoho okresního výboru. Daná problematika má nicméně mimořádnou výpovědní hodnotu o povaze československého státního socialismu poststalinské éry. Prostřednictvím vzdělávacích priorit můžeme sledovat oblasti, na něž kladly politiky „rozvíjejícího se socialismu“ šedesátých let hlavní důrazy. Lukáš Bukovský sice v tomto ohledu zůstává čtenáři mnoho dlužen, jeho diplomová práce nicméně představuje poměrně kvalitní příspěvek k dané problematice.

Jakkoli jádro práce spočívá v mapování jednotlivých oblastí školství (od preprimárního po sekundární vzdělávání), v úvodní kapitole autor celkem plasticky přibližuje roli národních výborů v rámci „všelidového socialistického“ státu včetně místa v hierarchickém žebříčku politického rozhodování. Druhá kapitola je ve stejném duchu věnována školní a kulturní komisi ONV Svitavy a odboru školství a kultury stejného orgánu. Těmito kapitolami svým způsobem končí jak čtivost, tak závažnější relevantnost předložené analýzy. V dalších kapitolách (jednotlivé oblasti školství) se autor často uchyluje k výčtům, zdráhá se podávat závažnější zobecnění apod.; některé části jsou zároveň nedotažené (učňovské školství), některé potenciály tématu zároveň zůstaly stranou autorovy pozornosti (např. problematika a mechanismus přijímacích zkoušek na střední školy, mimoškolní vzdělávání a osvěta, vzdělání jako specifická forma ideologie). Samotný závěr práce není lepší a je patrné, že autor dopisoval diplomovou práci pod značným časovým tlakem.

Přesto je z textu možno vyvodit několik závěrů obecnějšího charakteru, jež mají značnou vypovídající hodnotu. Jedním z nich je bezesporu důraz na všechny oblasti vzdělávání v rámci sledovaného časového rozpětí, který ukazuje jednak vysokou míru „sociálnosti“ státního socialismu a jednak jeho specifickou sebereflexivitu zaměřenou vlastní rozvoj směrem k moderní civilizaci. Práci navzdory výše zmíněným výhradám doporučuji bez větších pochybností k obhajobě.

V Praze 10. května 2016

Jan Mervart